börtönbe bezárattak, míg pedig a legalsóbb elitélés zivárgó köre; tiszteli, leszed magával egy sűrű fűzelőbörtönbe, s szegetem, hogy excellenciád azonnal indéglyedjék, miszerint Ráby Mátyás azonnal szabadon bocsásztak, s megy, mint nemes ember, szabad lábrul védelmeltessé.

— Az törvénycikk szerint nem lehet. Szeretek megolvasni az borcyt

— Dehát azon esetben, ha a törvényt oly szó szerében, a mi nő Ráby Mátyás szabeli, a csavartatásra rendelik el, ő folytage az parancsolja, hogy az elfogott a megtagadási börtönbül kivétessék, s szánassa oly tartózkodási hely rendelésére, mely ős rangjához is nemesi állásához kéjesen megillesi.

— Ez megbes. lenda a nagyméltóságos. s azonnal azzal ez irodaszolga bejött.

— Menjen kend azonnal Deste a vármegye házához, és monja meg a subtitutus vicispán úrnak, hogy szusztatem. — az az, hogy nem szusztatom; — hanem hogy jöjjen fel azonnal hozzám

Azzal a szobájába fordult:

— Hol hagyod el? „Handgraqum einsmodi ..."

Azzal az szobaszolga communicáum melesett, ha elszta

— Szabad ben lábután szegjünnem s megtudnom a resultatumot?

— Ha nem szeretli méltóságod a fordulagos. — „Einsmodi"

S az interrumpáltt opus folyt szerszen tovább.

Alig zelt bele egy óra, hogy Laskay úr megérkezett hozzá Ő vels folyrás a helyettes alispán; mes a másod alispánnak szüzetter kellette lenülni da hozza.

MS 1183/24

De majd megette a kéik vak ő excellentiája, miket a szemé elé került.

— Kás micuda bizonyság az, szép vármegye kézában, a tömlöczbe szóva. Hát ilyen rendet tartanak az urak a Csűrnelben? A mely nap bekerjjöt az árestomba a Pétry házára, már harmadnap ott van a levele a czárnál Bécsben, a miben tudogatja, hogy hová, mifféle dugjiba van becsukva! Hát az a rend az urakná? Nem tudnak az urak az ilyen veszedelmes fogolyra vigyázni? Nem tudják azt olyan helyre elzárni, a hol még a légy se férhes hozzá? Nem tudják a kezeit úgy a tábachoz vatalsatni hogy még ha volna is neki mivel, ne tudjon levelet írni? Szégyen, gyalázat!

Lesbiz ír ősöt kezdt, utoljára meg nagyon is felbuzdult, s ügyelte a mellés, hogy hiszen ha csak az a liba, hát majd segít ő rajta!

Siettt vitte a megyeházához. Egy kis ácsolódás után a parkolóbol nagy hamar késen volt az interkedés.

Volt egy fáskamra a pincében, abbol hirtelen kihordták a fát, ot pincén vasajtó volt, aranyos ablakkal a közepén, az is elzárhasó. Ennél már jobb helyes csak nem lehetne kitalálni a Pétry házának.

Az a jámbor már a negyedik napot tölté a tizennyolcz elítélt rabló társaságában s számlálta az órákat, a perceket: mennyi kell rá, hogy levele a czárhoz kerüljön, hogy annak a parancsa leérkezzék, a mi őt a borzasztó nyomorúságából kiszabadítsa.

No ideje elérkezett a szabadulás órája!

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Épen a levesés esik – vízben forró borás, fokhagymával, – ez a rabok kosztja: a mines erre jössek s kiválják a rossznevű társaságból. De nem arra, hogy szabadon eresztik; hanem hogy a borás kutra vagyok, s azután még egy pincrecitivel alább, belöljék egy hideg, nyirkos, penészes barlangba, a hova soha napfény nem jut, a hol ember hangja nem hall.

Van még annál rosszabb hely is, a honnan kikívánkozik! Azok gyorsan mennek volsak oda: de még is emberarcok voltak! Az Atlanden szavak szitok és átkozódás volo, de még is emberhang volo.

Mikor becsapják rá az ajtót, ez a sötétség, ez a némaság a fejére szakadt: elájult.

. . . . . .

Délután a kisztrictalis commissarius ur felmenő ő excellenciájával, a ki épen biliárdozni készült. Szenvedélyes szelő volt.

— Kis kézen alszom . . . ?

— Minden el van intézve. A rabjai áttettek más tömlöcbe. Nézze barátom, hogy becsinálom ezt a vörös per nyomát . . .

— De nem valami még rosszabb lyukba szálna?

— Nem. Oda a sugárlyukba.

És becsinálta szemétül.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

„Admirals Madrinam!"

„Mercur szárnyain egy fölöse agreable messages envoyirvak Ihro Hohwohlgeborennek. Marnak úgy tessett a Cacus elszálvaró Herakles útjak tovaszárni, hogy eskadronommal ismés a ravissante vörösvár Danya-völgy berkeiben campirozzak, az en incomparable isseriőn magicus circulusában desesztable rabló a Gyöngyös diszka, miusán az örökös puszán cenizó csapasaink körül purpurie echo, pircott, a Dunának deployirozva, a Rácken sugesbe Chátám va assaltomorsalirozott, protegalva Nagysun és a tolvajok issene Hermes által az elett mi mehünk, Bellona fiainak ott Kellés rossokolnunk a paston, vic le oltson am Barge, míg Kenyos hortak s usana travasirohamunk. De a misarable coupon arral, licanirozott bernünket, hacsak a Duna máirk igen átusosabb pehebe et bernüntes convoiczóró personagei panduak ere douceneria declarálsák, hogy damam aggressiorhatnak, mert az már más várnegye. Es igy returnoznó Kellett magunkas Pestre, a mig Pest várnegye initialja Fehér várnegyének a velünk való strategiai cooperasiona et Jamne Szerine ezuban a feldnes rabló már Fehérből is voltigirozott megins Pest megyébe s ott grassirozva a vörösvari adolban, annálfogva én uj marschordres Kaptam a generalcommandotul, hogy eskadronommal deboudiroszak Vörösvár felé. Holnap, ausva első sugarainál van a departirnés.

Azonban egy lis fatalis incidens inquietalja deliberationat, a mis a kiszanny előtt sincerement declarálok. et mulsbiesen a Petray Judium ural, a li egy charmant enfant, cavalierement emüszi, rontak magunkas Fortuna fesett lajai mellett, mely allatonnal a Kerékben tinculó ipenanyny iránsam extremement disgraciause conducálsa magas, úgy hogy én hüsz aranyral a judiumnak

pro

a mely nyomat a Nagy Sárnyain az en aimable Calypsem Tanyájába

3

30

a tetszés problémát

obligoban maradtam: in cambio hagyva a ~~complessumnak~~, hogy ~~[illegible]~~ kitto nu mis

holnapig neki ~~[illegible]~~ recompensálom. Item ~~[illegible]~~ ingyénsal a hanem barátjára; mert holnap

újra is castrisatio van indicálva s a többek között ez a kinzi arany és

manquirz a statusquohoz. Ki pedig ~~[illegible]~~, mintán gardag tanteom pénz

apanage, az ~~[illegible]~~ inqualifiable usal rosszasága miatt, a dato nem arrivirozott,

egészen impossiblenak találom e praetensio complaisance irozása et Prothesel

Zsóra sem calculalhassak; mert a zsidóknak most gen malapropos nyakandó nagyuk

van.] Es így nem marad semmi más deliberatio, mint vagy

egy pistolylövéssel magamat recommendirova chaos dionaljába expedialni; vagy a

mi annál sokkal nehezebb, az in angrejesor ~~[illegible]~~ suppeditáló geniusom,

Egeria nympham sinderi protectiojára reflectálnom, humblement

~~[illegible]~~ precalván, ha meg egyszer és utoljára intermediálna szánomra excel,

lent valamijénél egy a sordidis summával aequivalens empfinsest,

melyet én, a többiekkel együtt, mikelyt gardag tanteomtól ez ajánl

nagyon arrivirozni fog, a legprofundabb reverenceal ~~[illegible]~~ recompensirozni

cavalieramente implealando devoriamnak declarálok.

Accejtsd legalázatosabb complimentjeimet a kisasszony

Henrik ~~[illegible]~~ Liovenkopp, von und zu

Drusinka kisasszony, a mint e levelet megírá, azonnal siezett a nagybátyjához

— Hallod-e, ~~[illegible]~~ Henri, nem adhatnál nekem ezer az approbalt

Conyhakonóra ez arany anticipandos! (és mánk tizet ott volt a

mult éjjeli nyereségből.)

— Hohó, galambom! volt magyar hangon Zabváry úr;

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

„Nincs annak semmi baja,
Jünek Kengyel, sajjja.
Van nekem egy lis szamam
Ott Calik Tama Babám
van Kengyam, Selymem."

S az így megy szép barátságban az első perc boríg. addig csak a rigány hívja, a lánek azt lehet mondani „ácsi!" s azután elszalad a nótja, s a Kis annak az alatt ha. szokásból is oppanhoz, a megszólítás el nem marad: „nemes barátom!" Hanem a a második palacknál már a nemes társaság is vele dalolja a zenével a nótát, s az énekünek már nem lehet azt mondani, hogy „ácsi!" a miből az lesz, hogy utolsóra egyszerre énekli mind a Kis négyelt, s ~~[illegible]~~ szívlelem, hegedű, duda és Klarinét egyszerre pergeti, hurra és nikolsozza mind a Kesőst s be, ülebeli kérdés számad belőle, hogy melyik érdija le a másikat?

Pedig külön külön mindenik nótja igen szép; de együtt és egyszerre hangszerrel pokolbeli hangszámrendje egy Kavarul.

A velencei (előcsahos) nem állhatja tovább a vexanot: a második palacknál meg sem várta, hogy kiürüljön; nem sajnálta azt a jó piros bort a poharban, felkapta s ráadagja a falhoz, a Kicskeik feje fölé, hogy az üvegszerszámok mind arolnak az asztalra hullottak, s azzal a maszkába kapva a szépe kezét, megütötte vele a mesterszerszámot, óladtra a csata jelszót.

„Ho hás ki a legény a csárdában!"

Pedig szívem mind legény volt az! Tizenegy Kicskei, tíz velencei legény: egyik sem rosszabb a másiknál: mind csálengva, fürgeszre kapott s pergette a kezében a vesztedelmes fegyvert. Azt hitte a magyar mondani ilyenkor: „csak a fejés, hogy meg ne sántuljon!"

E vesztedelmes pillanatban jelent meg az europai szétszórató biróság a hadaró falak közöt, nemes Kadarki Kő István vam és

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Leányváry parancsnok úr kezében, a kik kezeik közé fogva, aufficirolták a magyar megbajuszosodott Ráby diákjait a társaságnak.

Az öreg Kurucz a maga vezetett Kacagányával, az egyikre fogott makrapipával olyan nyugodtan nyomakodott a kis vezeklő tábor közé, mintha a genfi conventio minden veres kereszje védelmezné az odaborultat, míg se hunyorodott a nagy lámára. Felemelte a rézfolyóra magasra. Ismerte azt a jó öreg már mindenki a furta jamujával: azon a maga recegő hangjával felkiáltva:

— Silentium! Csiss vásár! Ej, ej! nemes fiatalság! hát már megint összegelegalszatok! Ugyan Korán! Mikor meg jóle sem ivott a hajadusággal! Hát hiszen ha csak bevesz egy kell, revolvárok ám nektek azonnyi, hogy akár megunjátok! Nemes barátaim! Hallgassátok meg a propozicióimat. Íme ide folyamodott hozánk az a deják nemes úr, a ki az iskolával: schinteses nemes nemesek és visszaló lusai és Rábai Ráby diákjás úr; annak a néhai lusai és Rábai Ráby Istvánnak a fia, a ki a nemesi rabantjárás ungyigjén kimondta ólesés. Ez a deják nemes vagy, az ő tiszteletben hulmi szenzendki pugris jogart az ő nemesi cuvájából officiálták, azt törvénytelenül occupálták. Most ő bemünkes, Velenczei és Bicskei nemes barátait, felszólít és jégpalinc kis gorint durnum és a forgens megfiesete mellett megbír, hogy a törvénytelen occupálóhas az ő igen ős selkéből kihányjak, kiszejük, kibobáljuk. Mégis ám ti nekteek azt proponálom, hogy a mostan visszategyétek helyre a jövő jelhévári csárda, addig is igyátok fel a mesterszendárra, hogy feledségbe menjen mert patig zum gerichtes ülések velünk együtt szekére s azután „vivos reoccupatio."

Csuka Péter azt megsodorinta a bajuszát s azt mondta

— Jól van! De hát kik menjünk el?

— Két valamenyiszőjű, a kit itt vagyok. Tisztán az az ír a kicsumat

— Nagyon sokan lesznek ahoz.

— No no fiam! Csak ne bőszítsétek! Huszonegyen vagyok. Négy sehárral lesznek. Négynek a levegőnél kell maradni. Marad az actyhoz csak tizenhét legény.

— Az is sok egy szentandrásfélnek!

— Csak nem kell az alezredes megvetni.

— Dehogy vesszük meg. Csak azt nem szeretném, ha azt a bicskaik azt mondanák, hogy ki velentrei legénynek nem volt kurázsija egy maljában be menni szent Andrea reoccupálni.

Ez meg a ~~Csuka~~ Brognár Jacci nem hagyhatta sic nélkül.

— No hát a bicskaik kurázsija sem maradt otthon a padláson. Más ám meg azt mondom, hogy menjünk hát együtt, azon gondolkoz; — hanem egyes körülünk csoportban küldjünk előre s adjunk neki négy egyórát, hogy vigye meg az ezredes szentandrei birkavainóknak, hogy jövünk ám rájuk egész küszöbbel. Ha mondják, hogy mint a ha, ramiak támadjuk meg őket, orosza; hadd állítsák gledóba ők is a magyak szegeit, hadd vágjanak ránk egész küszöbbel, a hogy illik.

Nagyon beszélhetett volnak azután Ribby elnagyos, poporamester, nemzetek hadnagya, hogy az ilyen bolondság be: szentandrénak nagy az erje, ha azt ismerhetik, sőt gépfi is jut egy ellen. nem hogytál azt magy, kas azt levette! Tessett mind a két félnek az az ötlet, hogy ők hát mint egy hadviselő pesentás, megizenik előre a háborút az alezredesnek fel is ülessék a legfiatalabb legénye a legtüzesebb csiszos lova, s elszaszik az ezredessel, s ~~hogy~~ hogy annál jó, nagy egyórát vehessen, kérjé szép szóval ott most a chrepes. pen a Ribby anyójára s szóba szólítják a lejek nemes ifjus: ezze volt, mire fel lehessett ölés valni a négy sehárs. Ott azután elaludt valamenyi

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KK

— Alambázzon, szóls szegegyel Ráby dühösen: én attól csak, ne hogy minden nagyon meg fogjak ~~rám~~ rakni szenvedni.

— Attól ne szass; hanem azon igyekezzél, hogy dög ki ne törjék a gyaloghat.

Ez csalhatlan nem volt felesleges aggodalom. Ugyan a Valenciai borral épen annyi bor ivott, mint a bicskeiek: tudniillik a Korsisaikkal együtt ittak egyszer bor. Azután mind a négy Korsis becsületszóval fogadta, hogy a másik őt meg ne előzné, annálfogva a pozsonyiak bicskéje sünkelni abban a versenyben fogott, hogy elsőnek a tengetyés, vagy belefordítják az árokba.

Nem történt semmi baj. A lóhoz Bacchusnak áldottak, azokon hajszál gondos ügyel. Paggalyt mind egyszerűen illettek meg a pomázi „pipogyújtó" csárdához; még csak egy istráng sem szakadt el. Ott jelenős tartottak a lovakat megkapattak: a nemes vak lengyelsat a szekerekről s kinyújtóztak a tagjaikkal az ülnok; azán felkérték a Korsmárosnét, hogy csináljon nekik magyar Kávét.

Az volt ám a valami! Az „magyar Kávé." Az minek az ellenszenvei Kipesse vörös bor, gyömbér, magyar bors, tűznél megforralva, s gőzében belkagyva. Szyszegymar kellett ahoz. Az azán egésen ujjá szülte az embert egy nagyra. Még attól Habrenan nem is álmodott a homoeopathiáról s már a magyar tudta, hogy a mámor bajában ki lehet gyógyítani — borral.

Az ebédnek alatt az előrehúzott lovas legény is (vissza) ~~megérkezett~~ a csárdához. Jó hírekkel hozott. Egész hazulnak talpon van. Birói vizsgálat kirabolásztak vörös szesz, hogy minden jószágpusztaságtó lélek dorongos, vasvillás, csiplős t. ragadjon, az egész szabadság, csőnek, szökevények gladába felállítassanak a Ráby úr háza előtt; belül az urasszony pedig eskütt vizsgálat helyszínére el magukat a rendőrszobára felfogoglalva. Ott van az egész ~~[illegible]~~ frekvencia

79

Hahó! Milyen örömrivallgás fogadta ezt a jó hírt! Den Haas ki-vel vezérelni! Rögtön siessek felkeresni.

— Csak csak! Nemes Baronin! mondta nemesas Kadarci Pista István uram. Előbb induljunk meg a stratégiánk. Mert minden parancsnok az a fődolog. Mert az Kommandirozok. Sehová ismeni kell legelőbb is az erősséget, a mit be akarunk venni. Ő vannak két frontja nem. Az egyik a budai utca felőli kapu, a másik a Kassai alatti kapu. Azért két felé kell osztani magunkat. Az egyik csata az utcza felől kezdi meg az ostromot, a másik csata az alatt a sövény alatt elkerülve, a Kassai alul veszi be a sáncot. Az egyik csata ben a velencei, a másik a bicskei nemes fiatalság.

Az öreg Kuncz nem ismert nagy stratégia, hanem egyszerű nagy psychológ is volt. Jól ismerte a tábor természetét: ha együtt viszi a tánatúra a velenceieket, meg a bicskeieket, azok legalább is egy-más körött fogyat összeverekedni az elsőbbség felett. S egyik sem fogadja meg a másikat a tanácsot az egymás feletti versengésel elszelesteti a délgot.

„Mi hát ki kezdje a támadást az utcza felől? Ki a Kassai alól?"

Szalmás kérsek rá. A vénebb szál jutott Bicskének: az a Kassai alatti kiesiő.

— Két már mint hátulról támadjunk-e? pattogott nemes ~~Csuta Dani~~ Vogner Dani, kuszogva.

— Nemes argentia, eltitá őt a vén Kuncz: tanuld meg azt, hogy a ki a hátfejű sárkány megtámadja, annak sehol sincs „hátul", mert minden oldalra jut egy feje. Ő a hátulsó frontjáz ütiszik az ellenséget.

Ugyanígy concessiot még is kellett nekik tenni, hogy ő kétszeresel erős elindulhassanak, hogy a kerülő megszakítják a sövényen keresztül s egyszerre érjenek oda a velencseiekkel.

M J 1183/24 6

— No de mindenesse elindulnunk, szólt a Gunka Dániel, nem zengetnénk el egy ősenes zenelsár, úgy kegyes szolás szerint?

— De szép jó ötl! Hol a Kánsor? Álljunk Kaitála, nemes fiatalság.

S. nipaaos Kéjnt hívták Kánsonak.

— No csak ars a Szenstándné zenlsárás.

Prákendiel szép harmóniával az ajtatos zenlszemai hangjait ömlesztesse kegyes ajkaikkal

„Uram, ünsed meg a hagymás!
Más kesen?
Lám a répa milj édes!
Ha megfőzik tejnóltával,
Avagy szjával,
Csipad is megalszi!"

Bir az elég szép himnus szent Dávid jelszjával. Tudunk mint ilyens többes is: de most nem ünt ra: csúbtse fürt! csson had merjenek alóse a bicskai iskolák.

Nem szlésa az ős Kovi porfellege kergesse egymás a mitül Kassó elsünt a szlő hegyek között, s aztán csak a hárm Kovi tornyt egyenesen az orszgutson neki szenskutnek.

Más messiül lelesett Gallani a lövaldsnek, hogy vajt fele a harangjas valamegyji tornyban. Es hiszik igazat mondott. Es város végén már nagy népsönag foglalta el Kés felül a Gakhiasat. De azok sbbrujja csak gyzetek, meg osszurgek voltak, a lit harang zúrajgásán kívül egyébbel nem állták útjás a támadó szpagnak.

Karem aztán a Budai utsa megvolt szálva a hadsereg zönésül. Ott zönöttek, nemszirjegek szerint szgrosztulva a diszöltöt férfi Calottag az utsa ösalleni résén: a magyarok szkszkal! a szabot csgyhadarokkal, a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

városlakókkal: bár abból már is jutott egyre.

A Rigby hősa előtti utat azonban a rendes hadsereg foglalta el, vörös Darabontok, Gakterek, csőrök, erdőkerülők, puszták, alabárdokkal és lándzsákkal felfegyverkezve (a utóbbi a régi Kovács gyalogat a Sárnak)

E phalanx előtt álló teljes ünnepi ornatusban, az az hogy levetőben sárga mundérban, a Kis Biró, nyakában a rézrúddal, s azon úgy ulmaskand lobolta a rohamra sorakozott, s nájjal is büszkén a vitéz harci nyers kegyetlen ellenállásra.

A legelső volt, a ki legnyert a szekérül, a Csonka Dózsa.

— Gyere, a ki szód angyalod van. Vivátta a Kis Biróban! Nem tudod jobban ütni az a tolost? ~~az Hadtt a Kis Biróra~~, s megmutatta azután neki, hogyan kell! olyas ütött neki az ólmos botjával a tolojára, hogy azon nyomban ~~lesse repedt~~ beszakadt a tor; akkor gatig megfogja a rendobot, s úgy dugta bele a Kis Biónak a fejébe, hogy annak a nyaka belezavult, mint a torbuz Kutyának a tojes kerekje, s mina hogy nyavalgás se látott, se hallott e miatt, valtában a csaj lónak mons neki, az meg felmagva, hogy csak az henyergett. A sok kesés, vagyilag hosszas amber véghatatlan nagyot kiáltott ezen a trófán.

A mint azután a többi hét legény is lengrás a szekerekrül, az armádia összevesse, hogy annak fele sem trófa, s nosza lobolt befelé az erőszakba hajdu, czin, gakter, az ágyú fegyverekkel, s úgy az igye. Korsel magot azán beszámi a Kopnt. Csak akkor kendtek azán ra a gyilkos fenegetőjüss, midőn más birsz helyen trézsik magukat.

A ötvenesztendős nép nem vett részt az ütközésben, az csak nézte a mulatságot.

A Csonka Dózsa megszólalsa előbb a vállával kiverni a sakkból a Kis ajtóst; de az naggyon be volt már lőtrve. Szabály szerű asztanhoz kellett fogni.

Nemzetes Kadarsi Kató István vam maga nem szólt le a szekérből: onnan Konstantint felállva.

— Reggjesek csak le az a kutgémer onnan az ágaival, nemes barátim. Istán neki a Kapunak vele!

Négy legény nagy hiszekeny lekapta a sorakozó ágaival a gémes, s azzal aztán neki lódultak a Kapunak, mint a római falsövel: míg három viszi a kút ajtóit vivta ölmos bosszúval. Karem a Bem levél is viszszúl védelmezik ám magukat. Ő udvarom volnak ölbecsült kőszál fal, azokat hajigálják li az ostromlókra: azok meg szintúgyan vissza a rájuk. Hogy mind az nem tartszott meg czifra ádózok nélkül, azt ollyas képzelni.

Azaban az udvarban biró vam, meg vosárm vam parancsoló szava hangzott: különösen fenhangon emelve li az a vezénykiszó: „ha be szabnak törni, minden puszkával tüzes kell rájuk adni!" Ennek alkeriben kiszólt a Csanda Péter parancsszava: „el ne próbáld szúrni azt a Dinnódiábadat! mert akkor meghalsz!" Ő maga felmászott nagy utmerésen a kútajtó bolshajtására s onnan a harpúskárnyánál a macskajárás téglain szedgelve le, azokat hajigálá az ostromlókat fejére.

Karem mind a hősi arczfeszítésnek nem lett volna sikere ha a Gicalai segélycsapatok idején meg nem érkeznek. Ki azután lőtte a csata szakát. — Csakhogy csak a Kert felől nagy szivallgás támadt az ellenség hátulról tört be a várba. Erre az udvaron ugyan szúrva vor támad: Gost pufog, amber ordít, a megriasztott sokaság menekül a merre ösvényeket lát: fel a szomszéd ház falának, be a házba, a ~~[illegible]~~ góré alá; az istállóba. Sőt a velencseiek is átugrálnak a zárt Kapun, s hős Költő legyen az, a ki azt látja, a mi azaban történik!

— Csak a fejére, hogy meg ne sértuljon! Konstantin a szekérből nemsokára Kadarsi Kató István vam. — Ő négy rőhöz és szegecses

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

jó Kalval mosogassa egymásnak, a mint egy ős ismerős tanúsbeliet lás a szemtéd hír tesszük négy lírcláb vágy mérni: „ebul megni!" aztán meg midőn egy egy Kalvence jó ombárt, mint a marlás, kerestül hajtjak ~~a kalvencebol~~ a Kapun, hogy csak úgy nyelikken, milor a földet ír. Ij de nehezen sajnálják! Pedig nosám nem is az utóbbiak lőtt van. Ötes dobiak hi alább, utána meg a Centrum dicsőr, a bástyát és mikjuk úgy öszszevan téjve, mintha sajokkal viaskodtak volna, becős fog, lüttt fog, kékfols, a mezgyi csak dukál. és mint tavaszalednak, subra az egész világot, de csak egy ember sem alad a négy tőnl, a hi a Kabátjukat lapordja. — de legjobban megjőjjál ved, a hír a hárba bemenetülsek; mert azok közül egy sem maradt, a hi a Tripartitum III-ik R. 22 Fejezetjéről Kellő felvilágosítást ne Kagna dobolas, mint az eskrengáson fogott jukolas, ~~megjik le~~ billagosnál meg, fugsáljokkal, s úgy eszzik el a Kor felé. Biró nem maga, nagy veszedelmére, azs gondolta hi, hogy a Kénnyba meneküljön; de ott meg egy hís szalmát gyújtottak alá, azs azután nem állhatta sok ideig, kerestül akart bújni a Kútban. és fijának sikerült is, meg a lás Kajának, de a szeve alább résnikhez nem volt az a Kénny szabva azokrál fogva fem akadt, s csak úgy szellamáls aztán a Kénnyből lifelé, mint a szekhelyéhol Kingró hís ördög. Ig Kellett a Kénny Kibontani, hogy kiszabadítják, midőn vége volt a reccupationak.

Midőn azán tisza volt a fundus: akkor Kinyitottak ajtót Kapus, s szekszesül együtt beinstallálták a visszafoglalt Kérába Ráby Kástyás.

— Wo Kás, nemes nem, hogy tessett a reccupasio! szólt, nemsza Kardosi Leó István nem, a pipájas Kisere a szenyszebe.

Biró az tiszta munka volt: ő valjuk meg az igazs. Kár hogy már limerz a divasbol!

~~Tanúsiró~~ Elöljáró vaimek azonban tanulnak ebből - jelszóbul

84

Kerés, és egyik az, hogy a jámbor polgár ha vendégül kéri a nemes urakkal, már allat ötös vitt maga. S másik maga az, hogy a jámbor parasztnak, mikor azt látja, hogy az elöljárósága öngerik, nem tartja helyének a hátát, hanem igen jó mulatságnak veszi a dolgot.

. . . . . .

A nemes reorganizáló urak azután, a munka befejeztével, bibemus magyarul áldomás, s négyen Bucsus nevének a visszahelyezett hárfa gazdával:

„Most is volgálatjára álljunk az urnak."

Ezzel nyújtja Kerés másnap reggel (az áldomás után) nemzetes Kabari Kelő István urnak Csiby Mátyásnak, a mi díj négy bo. orenkénti vala tőle, a hi Boszlay Istvánnal nyerve a nemességet, holott ez csak III-ik Károlyig szűjt felvenni az oszlerés.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYV

Huszonharmadik Fejezet.

85.

(: Mellbem ollasson dolgot lesznek, a miket ember li nem tudna fundálni, ha meg nem lesztek volna :)

Csak azután, hogy egészen magára maradt, kezdett Ráby Mátyás elgondolkozni azon, hogy ugyan nagyon boldog dolog ám az, a mit ők most itt csinálnak!

Megszökni egy békeszeres várost népes fegyveres erővel, harminczan negyvenet a polgárok közül, a felmagistratus kétszer vereszt pufolni, míg a város dobjás is beszakisani! Ez a világ akármelyik civilizált országában sem marad díjta nélkül. Elképzelik csak, hogyha Hessen Cassellban, vagy Würtembergben jártatták volna el ilyen vizjárost!

Sic sincs róla, hogy az a sok bevett faj mind panaszra megy;

A Vörös már korán reggel jött jelenteni, hogy ugyan menj ám már hajnalban a sok szalár fel Budára, megszalodva betűtörött fejű feltörött állu elöljáró urainkkal.

Ráby Mátyás hiszen elhatározza magát: ő is felmegy Budára.

Legjobb lesz, ha maga jelenti fel a dolgot: csináljanak vele azután, a mit akarnak. Sokkal jobb, mintha bevárja, hogy ide jöjjenek, míg megszerzik vele azt a csiszt, hogy vajon hiszünek be, dingyás pozsa lovis rendels magának.

Persze a Vörös sem hagyhatta otthon Szegény Ivan czélú mit csinálni volna ott magában a puszta házánál. Úgy sem volt már mit strázsálni abban. A sokszeire sem volt már gondja. Régi hiszeszenyel a hűjét a mészárost. Csinált szinek felfalsál az mind gondolkozik s a Ráby Mátyás Borus is megiszik rá. Úgy sincs jó kedvük.

És épen az volt a szerencsére Ráby Mátyásnak, hogy a Vörös

M. I. 1183/24 9

is megavval itte, a hogy majd meglátjuk nem sokára.

Mégis csak a perzsi fehér farkban hallt meg, versére; pedig lám megmondta neki Leányvár, hogy a kutyai fehér farkas jobb vendégfogadó: de hát az ilyen agyafurt embereket hiába versegetni a jó tanácsot.

Ott ásoltszőtt rénes gálába s felöltötte magát gyeloghintón a várba, a helyettesítő tanár elnökének palotájába.

A mint belépett a várakozó szobába, valami ismerős szag ütötte meg az orát. Nem csalódott. Minthogy csak a szentendrei tanárházba lépett volna be. A tanárbirák mind veres bogaria czímás viselték. S annak válogatott illata van. Azzal volt tele a várakozó szoba.

Valamennyi alkalmazás mind ott látta egy csoportban, akik ő excellentiájára vártak. Ugyanazokban az öreszegett Kossuthban jöttek fel, a mikor a tegnapi ünnös ugyanúl megjelent, hiszen a fejkötője, hiszen az álla volt feltűrve, hi meg a markában hozta a feldagadt fülpofáját, a melyikből a fülbevaló csak úgy piszkolódott elő. A Kossuthok öszve voltak vérrel mázolva, még az ábrázatok is. Sanki meg tán mondott azta, úgy jöttek fel, egész égrehúzó szenvedéseik tanyáikkal külső formájukban.

Valóságon valami nagy baj nem eshetett bennük, mert a mint Rácz Illésjét meglátták belépni, egyszere rákezdtek a hangos fergetőzésre s szegény jó Kutuk Simont, olyan szivajt csaptak. A szegény jó tartalmát ugyan nem írhatta, mert mind rácul beszéltek, ő csak úgy társe is a nyelvet: az volt vélnk a salonnyelv, az arisztokrácia nyelve; hanem a hangokul, meg a tagolásokból kitalálta, hogy ő no jó helyre jött ide! Majd lesz itt neki kutya porzió mingyárt.

Nem is igen jól érezte magát. Csak beburkolódott egy

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

egy ablak mélyedésbe s hátat fordított nekik és hagyja őket bámulni.

Egyszer azután, minthogy Kassé végzik volna a hencegő bámit, a janitor jelentette, hogy ő excellentiája megérkezett; már jön fel-lépcsőn! Azzal a fergegtető alakok egyszer mind misanthiliis positurákba görnyedtek, a szemükre felhúzták a vizes kendőket, s elkezdtek rögni, nyögni, hogy az egész dánalom volt.

A váróterem ajtaja megnyílt, s ő excellentiája belépett.

Semmivel sem volt inkább a Kontóge, mint mikor legutóljára volt szerencsém nála tiszelkedni; hanem a mellénye még valamivel tubátkosabb volt, mint akkor.

Jobbra fordított fejével egy mérgesen vágy sandított a rá várakozó tömegen s nem látszott azzal valami különös részvét a jajveszékelő irás-fillerben, a mint Ráby Mátyást meglátta, egyenesen odamene hozzá, s válla veregette és mosolygott.

Kérem! ő excellentiája mosolygott. Minden szám azonban egyszer szokott az ujja megszúrni. Azután „domine frater" vek szólta Ráby.

— Nagyon jól van, domine frater! Ez szerencsém már! Most vari kegelnod az igaz utat! Hogy a hazai törvények értelmében szerzett magának satisfactiót! Hoc est rectum. — Tessék bejötteimi hozzám, — discuráljunk egy kicsit. — Janitor! — Senki se bocsájtsan jelenjen be addig a míg a tekintetes Kanarás úr nálam lesz. — Vendek pedig — szólt a vers hatása fordulva: elmehetnek, a honnan jöttek: a mit kértek megadtuk, azt megkapták. — Placeat instare domine ~~specabilis~~ per illustrissime.

Azzal ott hagyta őket a folyosóval.

Azok csak egymásra bámultak, nem tudták mire vélni a dolgot, míg azután ő excellentiájának a titkára meg nem magyarázá

88

a Triparisium III. Pr. 22 d. r.

nekik, hogy az ítélmeben egészen legalis üstöggel voltak arok, a mikor ők agyafőbe kaptak s ezt ki is adta nekik írásban, hogy az otthon bőrére megirigyeghessék.

A Práby dolgáról pártgyűrttal még le is ülesé ő excellentiája a belső szobájában.

— No fiúja, Kamarás úr, lehet ám az ősmagyar törvényt szerint is igazságos szerint Magyarországon: csak ösmerni kell az applicatios: csak nem kell mingyárt a czirkálhoz haladni pásztorjárt. Vannak nekünk jó törvényünk: nem szükség azokat felforgatni. Szerettem látni, hogy Ő mesterségének valamennyi dandezgerichtje igazította volna e el az ügyet a dolgát ilyen röviden, radicalisan és ilyen olcsón, mint a velencei nemesek hadnagya? — De az ur már megint a czirkálnál jár odafent! Már megint delázor kodott! Már megint tele van a zsebe intimatumokkal. Elő se vegye, ha nekem szólnak; most én fel sem bontom. Csudálom ő felségét, hogy minek lüktöz nekem intimatumokat? mikor tudja, hogy nem olvasom el.

— Ezzel másfele rendeletekre hozok ő felségéről; — mondá Práby, ki jóval látta nem állani elő mindennel, a mit tud; — ő felsége most ugyan atyai kegyességének tanujeleivel boczátott le sokat gondolkodott Magyarország fővárosáról s nagy tervei vannak) ~~ennek~~ ~~innen~~ e város a fölemelése iránt

— Díszes a plánumokat!

— Legelőször kitűzi az engedélyt a papi zsidó tőzsér számára, hogy zsinagógát építhessen a városban.

— Zsinagógát! s zsidónak! Kiáltá fel a helypartosjogi elnök úr, felpattanva az helyéről. De kin ez nem fölemelése, hanem elpusztítása Pest városának! Kin akkor ha ez megtörténik engedve, száz esztendő multa Pesten úgy fogják látni, hogy Jerusalem! s zsidók ~~más vak lesznek~~ hámmolcsos házak lesznek is

J. Bichermann?

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

minden zaklatás ellen meg kell védelmezni. és a kevés gyárat, mely Budapesten van, gyámolítani kell.

A győri kerületben az utakat, hidakat jó karban kell tartani, a dunai hajózást nehézségek elhárítani, miatt az osztrák kereskedés erős versenytől. A győri tisztviselők vallási türelmetlenségére sok a panasz: az inquisitorok. Veszprém megyében a jobbágyságot kell elmozdítani. Csongrádban az ároktól a rendezni. Pest megyében, úgy mint Borsodban nagy a panasz a katonaelhelyezések terhei miatt: ettől meg kell őket szabadítani. A papság itt jó szellemű, s a népből jó katonák kerülnek ki. Pest Kecskemétnek a földrengés többször elpusztította: az egész várost a Duna jobb partjára kellene újból felépíteni.

A pécsi kerület sokban gazdag, de kérni igaszban szegény: bárányban is szarvasban a selyem és tőzsgyökér kell megkímélni. Meg kell vizsgálni, hogy Dolina megye nincs a tulajdonsan megszűnelve adóval? A drávai hajózás a gyümölcstermelés elő kell mozdítani. A földes urak és tisztviselők ellen sok a panasz a nép részéről.

A veszprémi kerületben Borsod megye az adóval mintegy hátramaradt. Innét az okát ki kell puhatolni. A Király városban sok a visszaélés, azt a tiszti kar respectálni kell. A szőlőre, a szőlőre, s a borkereskedésre kiváló gondot kell fordítani. A sárvár gyár tanulja, hogy a vidéken a szőlőfenő jól meghonosítható. A kerület tőt bárói nagy vagyonból, de régi katonák még sem szeretnek lenni. Baranya megye nyugtalan. Posonyban a Pálffy, Szancsinban az Illésházy család erős főispán, a magyar tiszti kar ugyanen erőhez sint, a Környei kerület a szerb szerzetesek meg kell törni.

A besztercei kerület bárói jobbadán bányamívelésre fordulnak, arról ortes nem csak Kincsbányi; de politikai okokból is gyarapítani kell. a tisztet úgy olyan, az adók, utak, vizvezetések fenntartására és az élelmi kártalanítás

M I 1183/24. II

A magyar tintoriakban a törvénytelen rendeletek nem hagytak végre: ezt ideje kiírni. Szerteszéjjel kell. A magyar tintoriák Bécsben épen csak vannak betöltve, mint a bécsi „emberszerű pestből" kitörnek. (Ennek az alkotóban európai híre lett bécsi pesti az alapja, hogy egy szolgabíró jelenségben a magyarban letelepedett cigányok azzal csábítottak, hogy kerensing lányokat magukhoz csalogatnak, azokat becsapják és megölik. Több ilyen módon eltűnt egy lány névszerint fel volt említve, a falvakkal együtt melyekből el tűntek. A tényeket bécsi zajt ütött nem csak az országban, hanem a külföldön is. Angolok és francia lapok tele voltak a modern cannibálok szörnyetettjeivel, a miktól Magyarország nagy hamar kitudódott lett. II. József elvégre e célra alkotott országos bíróságot küldött ki Bécsből a helyszínére a szörnyű ügy megvizsgálására, s akkor azután a pártatlan vizsgálat folyamán kiderült, hogy az egész rém meséből egy szó sem igaz: a letelepült cigányok denkis sem faltak fel; az eltűntnek bejelentett lányok mind élnek és otthon vannak a falvaikban: az egész rémhír kofaplotyka volt, a mint a szolgabíró Vörösvárott felült. — Hanem azért a Külföld előtt rajta maradt a magyarokon az emberevés csúf bélyege.)

A Kassai Kerületben a lakosság jövedelmét kérmi iparából és kereskedelméből meríti: ezek tehát elmondhatók. A szepességen számtalan panasz a tintoriákra: ezek újra válaszolhatnak. Templomban a nemesség nagy, szinü és díszes. A egész Kerületben ápolni kell a szőlőfajt, a favarrást s újra felélénkíteni a hanzalani kendő hagyatjai szerint.

A munkácsi Kerület termékeiben s ott azt behajtani nehéz ápolni kell a kérmüipart, a bőrgyártot, a tutajozást, és faleresztést. A tintoriákban nem valami jelesek. Berg megye nemessége az déli lázadás alatt bűnösségre méltón viselte magát: bandériumokat állított, bécsiek felfegyverzé,

a néptől elszedte a fegyvert s még Galiciában is ingatott. Ausztriában nagy a panasz a megyei és kerületi tisztviselők ellen: a nép rabszolga módra elnyomatik, s a nép szenvedi és tűri ajkán, tudatlan, műveletlen. Maga a mezei papság is mellére áll a felvilágosodástól. A szegény munkáért pártfogó mindent kön volna megenni a nép nevelésére. Szórvaszéjs erőszakkal kell gyámolítani.

A nagyváradi Kerület népszáma aránylag gyér: nagyváros kevés, igaza alant áll. A debreceni kézműveseket pártolni kell. Azután a ló és szarvasmarha tenyésztés mellett a juhászatot előbbre vinni. Az adót fáit pénzmelymol által érte kapitán, hogy a nép menhet kapjon. A nép tartsák vallásban, erős a tűzelmi ellenőrzés szigorian ellenőrzésére kell. A magyar tisztviselőket tudatlanok. Azond magyaban az olahok rabszolgaszint tekintetben. Erős van a jobb rablás. Meg a szoktatás elhanyagolásából. Szabolcs megye nemessége az egész országban a legszakadatabb. Itt ügyelni kell a tanítójaira, Bihar már jó úton van: rendezi magát. Az legyen a többinek mintája. A Kerület bakszai magyarok s olahok. A magyarok valamennyi ezredben a legjobb katonákká válnak, úgy a gyalogságnál, mint a huszároknál. Szeretik nagy helaldárt lehet vaini, ha nem szolgaság lehnek karmazsonva s iskolákban kiképezetnek. — A olahok annyira megszokták a szolgaságot, hogy még szülőhelyeik iránt is közönyösek, s a mellett kicsyengők. Ide az kellene, hogy jó iskolák, értelmes és bátor bírónak, jó földes urak s emberszeretők dolgozzanak legyenek.

A szemesi Kerületben az adót más rendszer mellett kell kivetni, mint máshol. A földmivelést kimelni kell. A telepítési ügyet kell dömonstrálni. A bennszülöttekből s a szűk földről menekült nagyobb obbban és kaszrogabban lehet ujj települőket nyerni, mint a külföldiekből. A nemes települőkre fordított költség nem fizet az atosa szerint

— Brisna csahol, mint a kis kutya, midőn a farkára találtak lépni.

Ő mint Ráby kutyája a lábán az ajtón, jött be siettve a tisztek, s hosszu a poroszul öltözött stafétálás, a mik az elnöknek suttak.

— Ő stafétája Kegyelmességednek szóval van itt; mondta a tiszt. Kár: parancsolja, hogy a cancelláriába küldjem, vagy átmeltóztatik itt venni? Kívül az áll rajta „az personam" [személyben.]

— Adja ide, kérem. Köszönöm.

Ő méltósága felvágatta a pecsétet a tisztával s azután elővette az aranyfogantyus lorgnettjét és Kegyelmessége neki szólva, olvasá a kapott levelet.

Nemsem mire végig olvasá, már nem ült; hanem állt és szét a pirosinak lökönhesse, hogy el nem sápadt.

— Méltóságoddal ezt olvasni. Szebbége zavarodottan. Ő császár azt írja saját kezével, hogy rögtön menjek fel Bécsbe: a districtualis commissariusi hivatalomtól fel vagyok mentve.

— Ő az stafétámban pedig már hi is van neve az uj districtualis commissarius, a helyettem.

— Nem írom.

— De én írom! olvasá már „Dominus frater." elég idő lan magadnak megjelni, hogy jól adják e a National Theaterben a Bihérman — Bantin Pipsi?

Az Excellencziák a hunkolásra csapott.

Ő excellenciája pedig elővette a subájos pitisét s tekintve a bőrökkel az órás, sajás és mellényés, azt mondá neki:

— Ez nem kis kutya, a hi csahol; — hanem nagy kutya, a ki harap! — Ő Neki már leharapta a vizalatot! Bihérman?

a districtualis commissariusnak

95.

M. 1183/24 (14

Hussonnegyedik Fejezet

96

(Kiben megláttandók, milyen nagy vezetőben, ha az ember vizes üzi.)

Mondtuk feljebb, hogy Ráby Mátyásnak vendége volt a pesti „fehér farkasban" is valami, a helyett, hogy a budai „fehér farkas" vendégeskedett volna. Mert ha az előbbiben ürítette volna fel Kvásznyájas, hát akkor a mino a helyszínen elnőtlenül megvált, egyenesen ment volna ki a szellőzőn, úgyhogy megszagolta volna a dróga jó borszerű illat, a mi a vörös majorból szétszórodva ilyenkor, errefelé lenne volna szétszálva. Ott még abban az időben a mosani Szűz „ordogjok" helyén gyönyörű szép patak folyogott, a mi a Zugligetből eredt: azon volt a Darvasnak egy szép négyszögű malma; a melyben együttvalót tejgazdaság is volt; ott Ráby Mátyás Kopott volna a piros pozsgás majorsnétul jó friss tejet, puha cipót; azután Kelenföldre szándékozott volna felsétálni tovább a Kis patak partján, azt sem vette volna, midőn a Dinnyéfőhöz megérkezett. Ott épen ekkor nyílt a gyönyörű minden szálban; Ki ne szeretne gyönyörű virágot szedni? Az felszalagozta volna ő azon a Mátyás Király fajzó ott a fűbe elvonszolódott volna; sőt más a hongo vetsné helyen kívül meg nem szólította volna: Arról pedig nem szántanak tartott, a ki őtet nem szántja. Onnan azután

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

csak az erős sarkantyja van dacukva? K. lepul az egész tupistag gyáre! És mind arról, a hol ősök ex offo a magas parpart ülőrsiek, a hol tőrőz le állitottak, megszufolták, a szivében kéésikes megforgatták, magát kérték a vártokat szégyen pajtjára s bármilyen magyarán szólnak is a szavakkal mosz, ő csakes mind le fogja törni!

E szárnyas gondolatok vitték őt végig a pesti város első nyár-jais utjain. Meg akkor csak jegenye, meg szilva volt ottan: az akácot csak hüs évek Később, s az első platánt csak évek ív multva ültették el Magyarországon.

Ábrándozásai elvitték az első sétáig. Egyszer csak, nem vette észre magát, hogy ott látja a közelben azt a nagy puszta térséget, a mit néhány órával ez előtt a budai várból mutatott ő excellenciájának, az ujfaltul szegélyezett négyszögöt. Már akkor a mérnöki kar dolgozott annak a felmérésével: utánat vezetik le erőlőpőrtet, az első kapavágás tőszét — az uj épülethez.

Valjon lebegett e Háry elátyás szemei előtt az a város, melynek néhány multva ez a kéésres ablakos épületszörnyeség ujjában fog állni? s alkalmasnak vélik-e tovább fejlődésére? Valjon álmodott e róla Kalendoró Pelle, hogy „a Neugebäude” nak még tőszerese is lesz valaha; és mind tőszerese.

Merengéseiből megszólalás zavarta fel.

Ezre sem vette, honnan került melléje a megszólító? — Más hiján annak épen ugyanj joga volt itten sétálgatni, mint ő neki. Insze egy pesti nyárspolgárnak látszott: magyarosan öltözve, szőke szakállban, nehéz mensében, hagyva alul az ő sarka irigyes tajblis s épen nem fesztelen illő magyar szabásos ruhát s hozzá hármszegletű kalapot. Egyszer csak

A nagy szárnyas szekrénnyel

MS 1183/24

a rajta lógó csinos gombokat a nadrag hasadékból csüngött elő, szanaszét felül, symmetria kedvéért a farka szélesedő. Ez kezében nagy defánsum pogankis nádpálcát volt, az arra azt a lifejérzés viselte, a mit az osztrákoktól consequenter. Kifejezhető bölcsesség kölcsönöz az olyan embernek, a kinek mindig igaza van s a lisentiust sem sonul. Kursa bajusza is volt, a szája kés végén lifurcálva, a mi magyarul lifejérzést adott a tekintetének: hanem azért egy szót sem tudott magyarul. Sőtt inkább: arra többé szükség volt. Karen az anyanyelve némes volt. De mig milyen némes!

Ráby visszaírta a „gun Tog" ot odaszaszan s ő is mondott a valamit németül. Karen azt a megszólíró csak a fejét ráztá. Ide hung nyelve azt nem elég, hogy azzal itt Deszen megéljen az ember. Ez pesti német nyelvet alapozva tanulni kell. „Jetz kapir ma ned" mondta a jámbor polgár, s ostolfogva Ráby azt hitte szóvá, hogy ő csak hallgassa, a mit a másik beszél.

Jobb is volt ezt csak hallgatni.

— Kés szuja az ür, hogy mi lesz oda építve, a hol az a sok inszellér ölkemlál most.

Ráby kíváncsi volt rá, a legfiselesebb kúffonyokból érzésülésre venni a felül.

— Kés ide a csárár egy nagy csillagvizgáló tornyos építet

— Ezre jarán nagy szükség volt már

— No kés pesz szükség volt. Mes kés minek szenvedjünk mi Pesti polgárok folyvás a győri polgárok miatt.

— Nem érem egészen

— Nem is olyan könnyű az. Kés addig csak Győrben volt ullay vizsgáló. Az csinálta meg az egész ország számára az időjárást. Már

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

pelig a mi jó Gyönek, az nem jó Pesnek. Tud az ír diákul? Vo mesin tudok.

Arral Lilinta az Adalrikéból a győri Kalendárumos.

— Hát de nézzen. Ki áll ezen az egész homagra?

„Sör calidus,
Et exsiccatus,
Calor gravis,
Sör ferventus,
Tonitruosus,
Aether torridus,
Ardor intensus
Aestuosissimus.
Sudorificus
Taediosus.
Ventus calidus.
Aether exsiccus,
Pulverulentus,
Aridificus
Incandens et ferrificus,
Phoebus pictilis."

Ez úgy megy végig az egész homagon. Erős masculini generis! Azt egyszer egy feminini generis holdfogsáby volna körbe szőve: feldárnak kiáss, nőtt nőjussa volo ívva

„Aura immutata,
Pluvia rigata,
Temperies grata,
Pluvia calida
Arrifica
Nubes densa
Caligo tenebrica."

Ny 1183/24 176

B9

hát jó volna! De hát más nem tehi ott a győri astronomus? Úgy-e no nem találja fel az ür? Elhiszem ott. Hát ő megmondom. Ahol ő ennál a győri astronomus az egész hónapra szárazságos, más a győriek gabnaterjedtek, a lélnek az kell, hogy az arasai előtt szárazság legyen, az ő buzájuknak az ára felmegyen. Ellenben a pesti kenyérkereskedők, a lélnek meg az kell, hogy ilyenkor jó esős legyenek, hogy a kukuricza felcsapassa magát s a sereplők a nagy hőségtől torlgyilkos ne legyenek: azért meg nem szigorítanak a mostani nagyon.

Ebből az sejtette Rábz, hogy sessio kereskedőkre van szüksége.

— Ő hát már most ebből megérthesti az ür, hogy milyen nagy szükségünk volt nekünk pestiekhez arra, hogy saját magunknak legyen csillagvizsgáló tornyunk, a hol a magunk astronomusa olyan időt csináljon a számunkra, a milyen nekünk kell: nem győriek.

Rábz diszjó szótlansan cigarettát szerzett magát.

E körben tovább sétálgattak a város liget tolerárja útjain, a polgársági lipsgheserben volt a beszélgetésben.

Elmondta, hogy miért sétál ő most itt? Azért, most itt, még csinálatlan utcán lehet jóni, a mi jól esik az embernek. A múltkor azután a városban behurcolt az utcák kiöntözése, az embernek nincs kedve az utcára kimenni. Ez pedig egyenesen a mostani polgármesternek a machinatiója, a ki maga nénes schusterl: annélfogva hogy a nénes schuster csélhes a magyar czimmel ia csak fölé kerüse, elkezdte az utcákat kiöntözetni. Így ugyan kevesebb embernek van szüksége magyar czimmére, mes a kőveken csipellőben is el lehes éphedni.

Rábz diszjó most már kezdett gyanakodni, hogy legelőbb is a magyar czimmesek ~~itt~~ egyik mesterével van szüksége beszélhetni

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA